

KRÁLOVSKÁ RODINA A STORTINGET

NORSKÁ KRÁLOVSKÁ RODINA

KONGEFAMILIEN

- ▶ První norský král – Harald Hårfagre (Krásnovlasý) – 872 – 933, sjednotitel Norska
- ▶ Do 20. století 60 různých vládců z různých dynastií
- ▶ V rámci unií s Dánskem a Švédskem vždy kralovali cizí králové a královny
- ▶ První král moderního samostatného Norska Haakon VII.

KRÁL HAAKON VII. A KRÁLOVNA MAUD

- ▶ Královský titul byl nabídnut švédskému princovi, švédský král to však odmítl, poté Stortinget hledal v Dánsku
- ▶ Haakon byl dánský princ, jeho starší bratr byl dánským králem
- ▶ Ještě před zvolením norským králem se oženil s britskou princeznou Maud z Walesu, měli syna Alexandra (později Olava), narozeného v Británii
- ▶ Maud byla dcerou britského krále Edvarda VII.
- ▶ Už od roku 1906 se zúčastnil závodů na lyžích a stal se fanouškem lyžování
- ▶ Vždy se podřizoval vůli většiny, jak mu nařizovala ústava. Při jmenování první vlády Arbeiderpartiet: „Jeg er også kommunistenes konge“
- ▶ Haakon VII. vládl do roku 1957

KRÁL OLAV V. A PRINCEZNA MÄRTHA

- ▶ Narozen v roce 1903
- ▶ Olav si vzal švédskou princeznu Märthu, ta však zemřela ještě před Olavovým nástupem na trůn
- ▶ Olav chodil byl vzděláván na zámku i na běžných školách, studia zakončil na Oxfordu
- ▶ Velký sportovec, lyžař a skokan na lyžích. Ne OL v létě 1928 v Amsterdamu získal zlatou medaili v plachtění
- ▶ Demokratický král, respektoval rozhodnutí většiny, často se vyjadřoval k dění ve společnosti, např. kritika diskriminace přistěhovalců v novoročním projevu roku 1982
- ▶ Zemřel v roce 1991

KRÁL HARALD V. A KRÁLOVNA SONJA

- ▶ Narozen v roce 1930
- ▶ První norský král narozený v Norsku za 567 let
- ▶ 2 starší sestry, dle Ústavy 1814 nebylo žena nemohla být královnou, pokud měla mužského sourozence, změna až v roce 1990
- ▶ Chodil do běžných škol v Norsku, studia ukončil na Oxfordu
- ▶ 29. srpna 1968 si vzal Sonju Haraldsen z Vinderen, Oslo
- ▶ Korunovace v Nidarosdomen v Trondheimu
- ▶ Na cesty po Norsku se často používá Kongeskipet Norge
- ▶ Velký zájem o sport, lyže, přírodu. Vlajkonošem na OL v Tokiu 1964, plachtění, v roce 1987 titul mistra světa v plachtění na lodi Fram X, v roce 2005 vicemistr, stále soutěží

KORUNNÍ PRINC HAAKON

- ▶ Vzděláván na obyčejných veřejných školách, studia dokončil na univerzitě v Berkeley, později ještě vystudoval mezinárodní obchod v Londýně
- ▶ V roce 2001 si vzal Mette-Marit Tjessem Høiby
- ▶ Mají spolu dvě děti, starší dceru Ingrid Alexandru, korunní princeznu, a mladšího syna Sverre Magnuse

STORTINGET

- ▶ Vznikl na základě Ústavy roku 1814
- ▶ Do postavení budovy parlamentu roku 1866 se scházel v různých aulách a školách
- ▶ Do konce 19. století protiváha krále a vlády ve Stockholmu
- ▶ Později přechod k parlamentarismu, omezení moci krále a vlády
- ▶ Počet členů parlamentu se v průběhu století zvyšoval
- ▶ Do roku 2009 se po volbách dělil na dvě komory, Odelsting a Lagting (tu tvořila čtvrtina poslanců, jakási horní komora“)

STORTINGET A VLÁDA

- ▶ V dnešní době 169 členů parlamentu
- ▶ Ti volí vládu (regjering), vláda předkládá parlamentu návrhy a schvaluje vyhlášky
- ▶ Počet členů vlády se mění
- ▶ Předseda vlády – Statsministeren, ministři (statsråder), ti jsou v čele ministerstev (departementer)

